

KOMENTÁŘ

6. 4. 2023

Příjmy a životní podmínky v domácnostech Plzeňského kraje (EU-SILC 2022) - II. část

Plzeňský kraj patří v mezikrajském porovnání k regionům s vyšší kvalitou bydlení, meziročně se zde však kvalita bydlení mírně zhoršila. Necelá polovina domácností bydlela v rodinných domech, nejvíce domácností žilo v bytech o velikosti 60–80 m². Osoby v čele domácnosti měly nejčastěji nižší střední vzdělání nebo byly vyučené. V porovnání s ostatními kraji byl podíl osob v čele domácnosti s vysokoškolským a vyšším odborným vzděláním v Plzeňském kraji třetí nejnižší.

Nejvyšší podíl domácností v rodinných domech byl v krajích Vysočina (61,8 %) a Zlínském (61,6 %), naopak nejnižší v Hl. městě Praze (12,3 %) a v Karlovarském kraji (27,3 %). V Plzeňském kraji bydlelo v rodinných domech 46,0 % domácností, což byl šestý nejnižší podíl v mezikrajském srovnání. Podíl domácností v Plzeňském kraji byl oproti průměru ČR vyšší o 2,6 procentního bodu (dále jen p. b.).

V malých bytech o celkové ploše do 40 m² bydlelo v Plzeňském regionu 5,1 % domácností, což bylo v mezikrajském porovnání osmé místo. Nejnižší podíly domácností žijících v těchto bytech byl evidován v krajích Olomouckém (3,7 %) a Středočeském (3,9 %), naopak nejvyšší v Hl. městě Praze (9,5 %) a Pardubickém kraji (6,8 %). V České republice celkem bydlelo v malých bytech 5,7 % domácností.

Byty o celkové ploše 60–80 m² obývalo v Plzeňském kraji 35,6 % domácností a v mezikrajském porovnání se Plzeňský kraj umístil na třetím nejvyšším místě. Nejvyšší podíl domácností (38,2 %) byl zaznamenán v Ústeckém kraji, nejnižší v Karlovarském kraji (26,3 %). V ČR dosáhl podíl domácností 32,2 % a v porovnání s Plzeňským krajem byl nižší o 3,4 p. b.

Ve velkých bytech o celkové ploše 100 m² a více bydlelo 23,7 % domácností Plzeňského kraje, v mezikrajském porovnání se region umístil až na jedenáctém místě. Nejnižší podíl domácností, který obýval byty o velikosti 100 m² a více, byl v Hl. městě Praze (12,6 %) a v Libereckém kraji (22,1 %), naopak nejvyšší v krajích Pardubickém a Středočeském (shodně 33,1 %). V celé ČR obývalo velké byty 26,6 % domácností.

Kvalita bydlení se posuzovala prostřednictvím 5 subjektivních kritérií: vlhkost bytu, tmavý byt, hluk z domu, resp. z ulice, znečištěné okolní prostředí, vandalství a kriminalita v okolí. Nejvyšší podíl domácností zmiňujících **vlhkost bytu** byl v roce 2022 zaznamenán v krajích Olomouckém (9,3 %) a Vysočina (8,9 %), naopak nejnižší podíl domácností označil vlhkost za nevyhovující v krajích Karlovarském a Plzeňském (shodně 3,1 %). Vlhký byt považovalo za nevyhovující 5,9 % domácností v ČR celkem, v porovnání s Plzeňským krajem byl podíl domácností v ČR vyšší o 2,8 p. b.

Tmavý byt vadil nejvíce domácnostem v Královéhradeckém kraji (5,2 %) a Hl. městě Praze (3,6 %), naopak nejlépe dopadlo hodnocení v domácnostech Středočeského (0,8 %) a Karlovarského kraje (1,1 %). Plzeňský region se v porovnání s ostatními kraji umístil na čtvrtém nejnižším místě, nespokojených domácností s tmavým bytem bylo 1,6 %. V ČR uvedlo 2,4 % domácností, že bydlí v tmavém bytě.

KOMENTÁŘ

Na **hluk z domu, resp. z ulice** si stěžovalo nejvíce domácností v Hl. městě Praze (17,8 %) a Olomouckém kraji (17,5 %), nejméně v krajích Plzeňském (6,3 %) a na Vysočině (6,4 %). I když meziročně se hodnocení kritéria hlučnosti zhoršilo o 1,0 p. b., v porovnání s ostatními kraji si na hluk z domu, resp. ulice stěžovalo nejméně domácností právě v Plzeňském kraji. V ČR označilo bydlení v hlučném prostředí 12,8 % domácností.

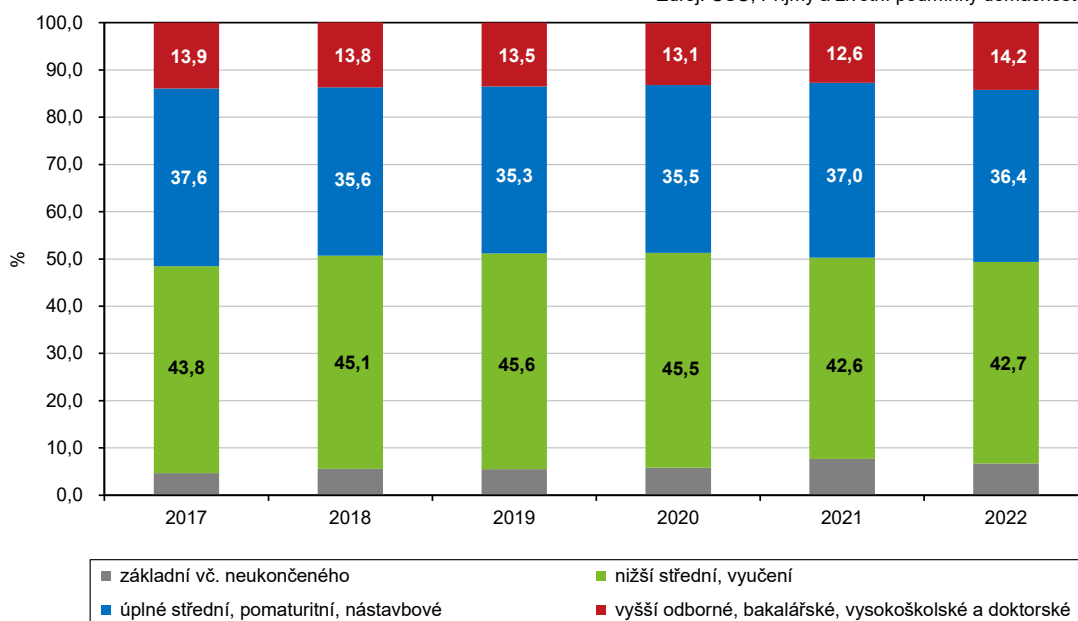
Znečištěné okolní prostředí hodnotily nejhůře domácnosti v Hl. městě Praze (13,2 %), Ústeckém a Moravskoslezském kraji (shodně 10,6 %). Nejnižší podíl domácností označil znečištěné prostředí jako nevyhovující v krajích Libereckém (2,3 %) a Jihočeském (2,6 %). Znečištěné okolní prostředí nevyhovovalo 3,6 % domácností Plzeňského kraje (čtvrté nejnižší místo mezi kraji). V ČR uvedlo bydlení v znečištěném okolním prostředí 7,7 % domácností.

Vandalství a kriminalitu v okolí považovaly za nejhorší domácnosti v Hl. městě Praze (9,8 %) a Ústeckém kraji (9,5 %). Výskyt vandalství a kriminality v okolí označil jako problém nejnižší podíl domácností v krajích Zlínském (0,9 %), Jihočeském a Vysočina (shodně 1,6 %). Za nevyhovující bydlení z důvodu vandalství a kriminality označilo 2,8 % domácností v Plzeňském kraji (osmé nejvyšší místo mezi kraji). V ČR označilo za nevyhovující bydlení z důvodu vandalství a kriminality 5,0 % domácností.

V roce 2022 se v Plzeňském kraji **podle subjektivních názorů jednotlivých domácností** kvalita bydlení meziročně zhoršila ve znečištěném okolním prostředí, vandalství a kriminalitě v okolí (shodné meziroční zvýšení obou kritérií o 1,3 p. b.) a hluku z domu resp. ulice (meziroční zvýšení o 1,0 p. b.). V hodnocených kritériích (vlhký byt, hluk z domu, resp. z ulice) se Plzeňský kraj v porovnání s ostatními kraji umístil na nejnižší pozici. Trend kvality bydlení, který se potvrdil v Plzeňském kraji v minulých šetřeních, se mírně zhoršil.

Vzdělání osoby v čele domácnosti v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ, Příjmy a životní podmínky domácností

KOMENTÁŘ

V čele domácnosti bylo v Plzeňském kraji v roce 2022 nejvíce osob s nižším středním **vzděláním** a s vyučením (42,7 %), druhou nejčetněji zastoupenou skupinu tvořily osoby s úplným středním, pomaturitním a nástavbovým vzděláním (36,4 %). Podíl osob v čele domácnosti s vyšším odborným, bakalářským, vysokoškolským a doktorským vzděláním dosáhl 14,2 %, v porovnání s ostatními kraji byl v Plzeňském kraji podíl osob v čele domácnosti s nejvyšším vzděláním třetí nejnižší. Nejméně osob z regionu v čele domácnosti (6,7 %) mělo základní nebo neukončené vzdělání.

Nejvyšší podíl osob v čele domácností se vzděláním vyšším odborným, bakalářským, vysokoškolským a doktorským byl zaznamenán v Hl. městě Praze (42,6 %) a Jihomoravském kraji (26,5 %). Nejvyšší podíl osob v čele domácností s nižším středním vzděláním a s vyučením bez maturity byl v krajích Vysočina (46,6 %) a Olomouckém (44,8 %). Domácnosti s osobou v čele s nejnižším vzděláním se vyskytovaly nejčastěji v krajích Karlovarském (12,7 %) a Ústeckém (10,1 %).

Domácnosti byly v roce 2022 v Plzeňském kraji vybaveny sušičkou prádla (22,3 %), myčkou nádobí (54,6 %), osobním počítačem a notebookem (84,5 %), přístupem na internet (86,2 %) a osobním automobilem (76,7 %).

Z finančních důvodů si nemohlo pořídít osobní automobil 3,2 %, sušičku prádla 4,9 %, myčku nádobí 4,2 %, osobní počítač a notebook 0,9 %, přístup na internet 0,2 % domácností v Plzeňském kraji.

Půjčky s výjimkou bytových nemělo 86,4 % domácností v ČR. V Plzeňském kraji byl podíl domácností bez půjček (kromě bytových) 88,8 % a oproti ČR byl podíl vyšší o 2,4 p. b. V porovnání s ostatními kraji byl Plzeňský kraj v podílu domácností, které neměly půjčky (s výjimkou bytových), třetí nejvyšší. Nejvyšší podíl domácností bez půjček (kromě bytových) byl zaznamenán v krajích Pardubickém (93,3 %) a Jihočeském (89,3 %). Nejnižší podíl domácností bez půjček (kromě bytových) byl registrován v krajích Středočeském (81,8 %) a Ústeckém (82,5 %).

Splácet půjčky představovalo nejvyšší zátěž pro domácnosti v Karlovarském (4,3 %) a Jihomoravském kraji (3,9 %). Nejvyšší zátěž splácet půjčky působilo 2,5 % domácností v Plzeňském kraji (čtvrté nejnižší pořadí mezi kraji). V porovnání s průměrem ČR (2,8 %) byl podíl domácností Plzeňského kraje nižší o 0,3 p. b. Nejnižší podíl domácností, které měly velké obtíže se splácením půjček, byl zaznamenán v Pardubickém kraji (1,3 %) a Hl. městě Praze (1,5 %).

Nejvyšší podíl **domácností s vyživovanými dětmi** byl zaznamenán ve Středočeském (38,7 %) a Ústeckém kraji (35,1 %), naopak nejnižší na Vysočině (28,8 %) a v Praze (29,1 %). V Plzeňském regionu dosáhl podíl domácností s vyživovanými dětmi 30,5 % a kraj se tak umístil na čtvrté nejnižší pozici. Oproti průměru ČR (32,5 %) byl tento podíl v Plzeňském kraji nižší o 2,0 p. b.

Nejvyšší podíl **domácností bez vyživovaných dětí** byl zaznamenán v krajích Vysočina (71,2 %), Hl. město Praha (70,9 %) a Karlovarském (69,9 %). Podíl domácností bez vyživovaných dětí dosáhl v Plzeňském kraji 69,5 % (čtvrtý nejvyšší podíl v rámci ostatních krajů). V porovnání s průměrem ČR (67,5 %) byl tento podíl v Plzeňském kraji vyšší o 2,0 p. b.

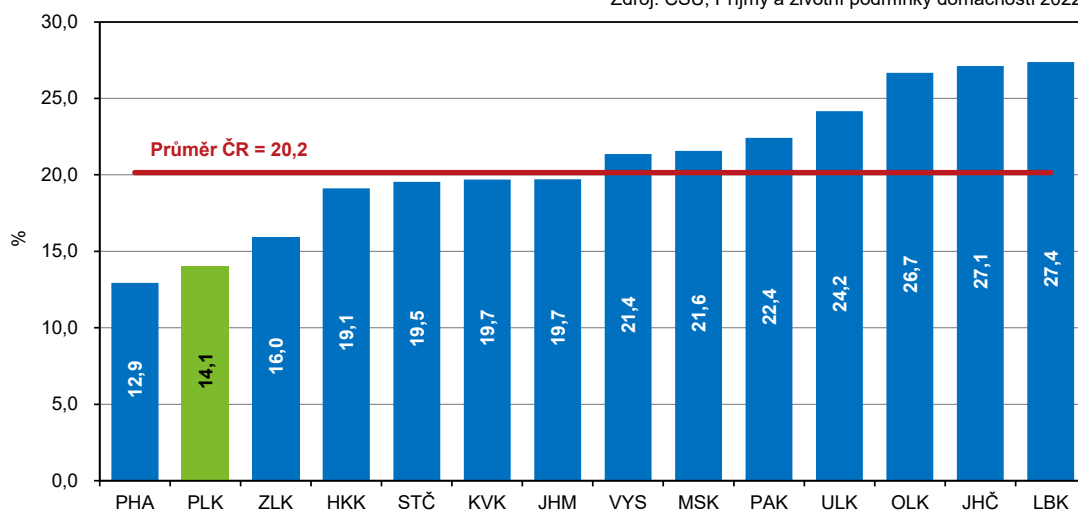
V roce 2022 si nemohlo dovolit **strávit týdenní dovolenou jednou ročně mimo domov** 14,1 % domácností v Plzeňském kraji (druhý nejnižší podíl mezi kraji), v porovnání s průměrem ČR byl tento podíl nižší o 6,1 p. b. Nejvyšší podíl domácností, které si nemohly dovolit týdenní

KOMENTÁŘ

dovolenou mimo domov ve sledovaném období, byl zjištěn v krajích Libereckém (27,4 %), Jihočeském (27,1 %) a Olomouckém (26,7 %), naopak nejnižší podíl domácností byl zaznamenán v Hl. městě Praze (12,9 %) a v krajích Plzeňském (14,1 %) a Zlínském (16,0 %).

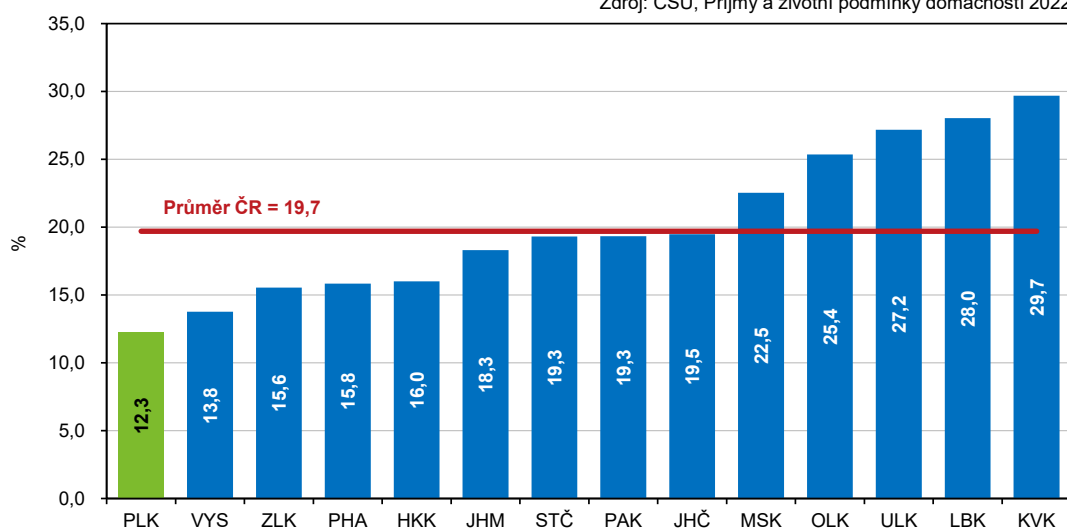
Domácnosti podle krajů, které si nemohly dovolit ročně týdenní dovolenou mimo domov

Zdroj: ČSÚ, Příjmy a životní podmínky domácností 2022

Domácnosti podle krajů, které si nemohly dovolit zaplatit neočekávaný výdaj 13 600 Kč

Zdroj: ČSÚ, Příjmy a životní podmínky domácností 2022

KOMENTÁŘ

Zaplatit neočekávaný výdaj 13 600 Kč si nemohlo dovolit 12,3 % domácností v Plzeňském kraji, oproti průměru ČR byl tento podíl nižší o 7,5 p. b. Nejnižší podíl domácností, které nemohly zaplatit neočekávaný výdaj, byl zaznamenán v krajích Plzeňském (12,3 %), Vysočina (13,8 %) a Zlínském (15,6 %). Největší problém zaplatit tento neočekávaný výdaj měly domácnosti v krajích Karlovarském (29,7 %), Libereckém (28,0 %) a Ústeckém (27,2 %).

Charakteristiky bydlení domácností v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ, Příjmy a životní podmínky domácností

v %

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Rozdíl 2022-2017
Druh domu, ve kterém domácnosti bydlely							
rodinný dům	42,9	44,0	44,7	45,5	45,9	46,0	3,1
bytový dům	57,2	54,7	53,8	52,5	52,1	52,7	-4,5
Vzdělání osoby v čele domácnosti							
základní vč. neukončeného	4,7	5,6	5,5	5,8	7,7	6,7	2,0
nižší střední, vyučení	43,8	45,1	45,6	45,5	42,6	42,7	-1,1
úplné střední, pomaturitní, nástavbové	37,6	35,6	35,3	35,5	37,0	36,4	-1,2
vyšší odborné, bakalářské, vysokoškolské a doktorské	13,9	13,8	13,5	13,1	12,6	14,2	0,3
Podíl domácností s vyživovanými dětmi	32,4	33,1	34,0	34,7	32,3	30,5	-1,9
Podíl domácností bez vyživovaných dětí	67,6	66,9	66,0	65,3	67,7	69,5	1,9
Problémy s bydlením							
vlhkost v bytě	4,8	3,4	3,8	3,9	3,8	3,1	-1,7
tmavý byt	1,2	1,3	1,6	1,9	1,5	1,6	0,4
hluk z domu, resp. z ulice	9,6	11,4	7,8	6,9	5,3	6,3	-3,3
znečištěné okolní prostředí	5,4	7,1	4,6	5,0	2,3	3,6	-1,8
vandalství, kriminalita v okolí	6,7	4,2	3,5	3,3	1,5	2,8	-3,9
Domácnosti neměly půjčky (kromě bytových)	92,6	89,4	87,9	86,2	87,3	88,8	-3,8
Splácet půjčky kromě bytových představovalo pro domácnosti velkou zátěž	2,3	2,8	2,5	3,7	3,9	2,5	0,2
Domácnosti nemohly							
ročně strávit týdenní dovolenou mimo domov	25,3	18,6	19,9	14,7	16,3	14,1	-11,3
zaplatit neočekávaný výdaj ¹⁾	25,6	22,1	23,4	19,4	15,5	12,3	-13,4
Vybavenost domácnosti							
sušička prádla	9,1	11,8	12,7	18,6	19,0	22,3	13,2
myčka nádobí	44,9	44,5	46,2	49,1	50,5	54,6	9,7
osobní počítač, notebook	80,8	79,9	80,4	80,9	83,8	84,5	3,7
přístup na internet	81,7	82,1	82,5	83,4	85,7	86,2	4,5
osobní automobil	77,4	76,9	75,2	76,6	78,5	76,7	-0,7

¹⁾ výše neočekávaného výdaje: 2017 = 10 200 Kč, 2018 = 10 700 Kč, 2019 = 11 200 Kč, 2020 = 12 000 Kč, 2021 = 12 800 Kč, 2022 = 13 600 Kč

Podíl osob v čele domácností podle vzdělání v Plzeňském kraji se **v roce 2022 oproti roku 2017** nejvíce zvýšil ve skupině se základním vzděláním a bez vzdělání, a to o 2,0 p. b. Naopak podíl osob v čele s úplným středním, pomaturitním a nástavbovým vzděláním klesl o 1,2, p. b. Nepatrně vzrostl podíl domácností s osobou v čele se vzděláním vyšším odborným, bakalářským, vysokoškolským a doktorským z 13,9 % domácností v roce 2017 na 14,2 % v roce 2022. V roce 2022 vlastnilo osobní auto 76,7 % domácností v regionu, oproti roku 2017 klesl podíl domácností vlastnících osobní automobil o 0,7 p. b. Podíl domácností, které vlastnily počítač nebo notebook, vzrostl z 80,8 % v roce 2017 na 84,5 % v roce 2022, tj. zvýšení o 3,7 p. b. Splácení půjček (kromě bytových) představovalo v roce 2022 velkou zátěž pro 2,5 %

KOMENTÁŘ

domácností, oproti roku 2017 byl zaznamenán nárůst o 0,2 p. b. Podíl domácností, které neměly půjčky (kromě bytových), se snížil z 92,6 % v roce 2017 na 88,8 % v roce 2022, tj. snížení o 3,8 p. b. Podíl domácností, které si nemohly dovolit strávit týdenní dovolenou mimo domov jednou ročně, se za sledované období snížil o 11,3 p. b. Podíl domácností, které nemohly zaplatit neočekávaný výdaj, klesl v časové řadě 2017–2022 o 13,4 p. b., přičemž výše neočekávaného výdaje v roce 2017 byla 10 200 Kč.

Metodické vysvětlivky:

<https://www.czso.cz/csu/czso/prijmy-a-zivotni-podminky-domacnosti-7isum3msez>

Kontakt:

Ing. Zuzana Trnečková
Krajská správa ČSÚ v Plzni
T: 377 612 253
E-mail: zuzana.trneckova@czso.cz